

Zastosowania logiki do teorii argumentacji w procesie podejmowania decyzji

Katarzyna Budzyńska

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Streszczenie

Celem artykułu jest pokazanie, w jaki sposób metody wypracowane przez logikę są przydatne w analizie dwóch ważnych procesów intelektualnych: argumentacji oraz podejmowania decyzji.

W pierwszej części artykułu przedstawiam centralne pojęcie dla opisu obu badanych procesów – pojęcie przekonania. Koncentruję się przy tym szczególnie na reprezentowaniu stopni przekonań. Mając na uwadze ujęcie mechanizmów decyzyjnych i perswazyjnych w jak najszerszym spektrum, należy móc wyrażać w budowanej teorii przykładowo to, że ktoś wierzy w prawdziwość zdania w słabszym czy silniejszym stopniu. W artykule przedstawiam pierwszy etap konstruowania formalnej teorii stopniowalnych przekonań – na poziomie intuicji pokazuję semantykę wyrażen typu: „osoba *i* uznaje prawdziwość zdania α w stopniu p ”. Prezentowane podejście wykorzystuje logikę modalną oraz elementy teorii prawdopodobieństwa.

W drugiej części artykułu prezentuję formalną teorię argumentacji budowaną na gruncie logiki przekonań. Argumentację rozumiem w szerokim sensie – proces indywidualnego podejmowania decyzji to w moim ujęciu dialog wewnętrzny, natomiast odpowiadający mu proces społeczny to dyskusja dotycząca wyboru pomiędzy kilkoma dostępnymi opcjami. Z punktu widzenia logiki argumentacja jest traktowana jako rozumowanie, które po zainicjowaniu sprzeciwem oponenta, przeprowadzane jest przez proponenta w celu przekonania audytorium do jego opinii. Proponuję również formalny sposób rozumienia pewnych własności argumentacji, o których powszechnie mówi się w literaturze dotyczącej przekonywania – własności skuteczności, efektywności i siły argumentacji.